

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-35-18

Druk nr 2350
Warszawa, 7 marca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o wypowiedzeniu Umowy między
Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Republiki Finlandii
o popieraniu i ochronie inwestycji,
sporządzonej w Helsinkach dnia
25 listopada 1996 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Przedsiębiorczości i Technologii oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r., zostaje wypowiedziana przez Rzeczpospolitą Polską.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

PREZES RADY MINISTRÓW

Mateusz Morawiecki

U S T A W A

z dnia

**o wypowiedzeniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji,
sporządzonej w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wypowiedzenia Umowy

Obowiązywanie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r. (Dz. U. z 1998 r. poz. 342), dalej jako „Umowa”, jest kwestionowane przez Komisję Europejską z uwagi na niezgodność Umowy z prawem UE, podobnie jak jest kwestionowane obowiązywanie wszystkich pozostałych umów o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji zawartych pomiędzy państwami członkowskimi UE, dalej jako „umowy intra-EU BIT”. W odniesieniu do RP Komisja Europejska zakończyła w listopadzie 2016 r. nieformalne postępowanie (tzw. EU Pilot) rozpoczęte w czerwcu 2015 r. i rozważa wszczęcie formalnego postępowania ws. niezgodności m.in. tej Umowy z prawem UE. Takie formalne postępowania Komisji Europejskiej toczą się już przeciwko Austrii, Holandii, Słowacji, Szwecji i Rumunii.

RP jest obecnie stroną umów intra-EU BIT zawartych z prawie wszystkimi państwami członkowskimi UE, z wyjątkiem Irlandii i Malty, z którymi RP nigdy nie zawarła tego typu umów, oraz Włoch, z którymi umowa wygasła w dniu 9 stycznia 2013 r. na skutek wypowiedzenia przez Włochy. Ponadto RP wypowiedziała, z uwagi na prawo UE, umowę intra-EU BIT zawartą z Portugalią (umowa wygaśnie w dniu 3 sierpnia 2019 r.).

Stanowisko RP wobec umów intra-EU BIT zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 3 czerwca 2011 r. Zgodnie z nim umowy intra-EU BIT powinny zostać wypowiedziane przez wszystkie państwa członkowskie UE, a najlepszym rozwiązaniem dla RP byłoby, aby wszystkie państwa członkowskie UE podjęły jednocześnie wspólną decyzję o rozwiązaniu umów intra-EU BIT za obopólną zgodą na mocy Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. (Dz. U. z 1990 r. poz. 439). Alternatywnie, w przypadku braku możliwości osiągnięcia wśród państw członkowskich UE takiej jednomyślności RP, zgodnie z powyższym stanowiskiem, miała rozwiązać umowy intra-EU BIT zawarte z innymi państwami członkowskimi UE albo przez ich wypowiedzenie na warunkach określonych w tych umowach, albo na podstawie porozumienia stron.

W odpowiedzi RP skierowanej do Komisji Europejskiej we wrześniu 2015 r. w ramach ww. postępowania EU Pilot, RP podtrzymała gotowość do zakończenia obowiązywania umów intra-EU BIT zawartych przez RP z innymi państwami członkowskimi UE. Wskazała, że spośród dostępnych i analizowanych przez RP metod osiągnięcia powyższego celu,

jednostronne wypowiedzenie umów intra-EU BIT przez RP byłoby najmniej pożądanym rozwiązaniem. Po pierwsze, umowy intra-EU BIT zawarte przez RP nie przewidują możliwości wypowiedzenia ich w każdym czasie, ponieważ obowiązują roczne lub półroczne okresy wypowiedzenia lub wypowiedzenie może nastąpić jedynie w okresie poprzedzającym okres zakończenia ich cyklu obowiązywania. Po drugie, nawet skuteczne jednostronne wypowiedzenie umowy nie powoduje zakończenia obowiązywania jej postanowień na skutek specyficznych przepisów końcowych tych umów pozwalających na ochronę inwestycji w ciągu kolejnych lat po wypowiedzeniu umowy (tzw. klauzula przedłużonego obowiązywania umowy, *sunset clause*). O wiele lepszym sposobem, jak Polska wskazała, byłoby rozwiązanie umów intra-EU BIT na podstawie porozumień dwustronnych, które przewidywałyby rezygnację z klauzuli przedłużonego obowiązywania umowy. RP podkreśliła w odpowiedzi do Komisji Europejskiej, że z uwagi na liczbę zawartych przez RP umów, jak również biorąc pod uwagę wielość umów zawartych przez państwa członkowskie UE, wydaje się, że najszybszym i najskuteczniejszym rozwiązaniem na obecnym etapie byłoby jednoczesne podjęcie przez państwa członkowskie UE wspólnej decyzji o rozwiązaniu umów intra-EU BIT bez konieczności zachowania klauzul przedłużonego obowiązywania umowy, w oparciu o porozumienie wielostronne, zawarte zgodnie z Konwencją wiedeńską o prawie traktatów, sporządzoną w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.

Obecnie jednak z uwagi na brak konsensusu państw członkowskich UE co do celowości i sposobu rozwiązania umów intra-EU BIT jest zasadne przystąpienie RP do realizacji opcji rozwiązania tych umów na podstawie porozumień dwustronnych, które przewidywałyby rezygnację z klauzul przedłużonego obowiązywania umowy. Republika Finlandii nie jest obecnie zainteresowana rozwiązaniem z RP ww. Umowy, łącznie z ww. klauzulą. Zatem w ocenie RP jest zasadne wypowiedzenie Umowy. Zgodnie z art. 11 ust. 2 Umowa może być wypowiedziana w każdym czasie przez każdą z Umawiających się Stron z zachowaniem dwunastomiesięcznego okresu wypowiedzenia po upływie początkowego okresu dwudziestu lat, który minie w dniu 13 marca 2018 r. Na podstawie art. 11 ust. 3 inwestycje dokonane przed wejściem w życie wypowiedzenia Umowy będą chronione na mocy tej Umowy przez dwadzieścia lat od czasu wygaśnięcia Umowy. Jednocześnie RP będzie kontynuowała konsultacje z Republiką Finlandii mające na celu doprowadzenie do rozwiązania Umowy, łącznie z klauzulą przedłużonego obowiązywania umowy. W przypadku uzyskania takiej zgody przed wejściem w życie wypowiedzenia Umowy, RP podejmie działania mające na celu zakończenie obowiązywania Umowy, łącznie z ww. klauzulą.

2. Dotychczasowy a projektowany stan prawny

W polsko-fińskich stosunkach prawno-traktatowych w zakresie współpracy gospodarczej obowiązuje m.in. ww. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzona w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r. Zapewnia ona inwestorowi i jego inwestycjom z państwa-Strony Umowy na terytorium państwa-drugiej Strony Umowy pełną ochronę oraz możliwość dochodzenia roszczeń przed międzynarodowym trybunałem inwestycyjnym (arbitrażowym). Komisja Europejska ma poważne obawy, że umowy intra-EU BIT jako takie, w tym ww. Umowa, a także ich poszczególne postanowienia pokrywają się z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub mogą być z nimi sprzeczne, w szczególności z zasadami swobody przepływu kapitału, swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług oraz z podstawowymi zasadami prawa UE takimi jak: zasada nadrzędności, jedności, skuteczności i pewności prawa UE. Komisja Europejska ma również zastrzeżenia dotyczące kwestii rozstrzygania sporów inwestycyjnych uregulowanej w dwustronnych umowach inwestycyjnych, w tym w ww. Umowie, co, zdaniem Komisji Europejskiej, „wydaje się być sprzeczne z wyłączną kompetencją sądów UE”. Wypowiedzenie Umowy pozwoli doprowadzić do zgodności z prawem UE stosunki polsko-fińskie w zakresie współpracy gospodarczej.

Należy też zaznaczyć, że jednocześnie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE toczy się postępowanie z wniosku sądu niemieckiego o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, sformułowanego w toku postępowania ze skargi Republiki Słowackiej o uchylenie wyroku sądu arbitrażowego wydanego na podstawie umowy intra-EU BIT zawartej pomiędzy Czechosłowacją i Królestwem Niderlandów w 1991 r., z powództwa Achmea B.V. przeciwko Republice Słowacji (postępowanie PCA Case No. 2008-13). W tej sprawie sąd niemiecki zwrócił się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym tego, czy wykonanie wyroku wydanego na podstawie tej umowy nie naruszałoby postanowień Traktatów dotyczących: zakazu dyskryminacji z art. 18 TFUE (przez uprzywilejowanie inwestora z państwa-Strony tej umowy względem inwestora z państwa członkowskiego UE niebędącego stroną tej umowy), wyłącznej jurysdykcji TSUE w sporach objętych zakresem prawa UE (art. 344 TFUE) oraz konieczności ukształtowania postępowania w sposób umożliwiający zadanie przez orzekający sąd pytania prejudycjalnego (art. 267 TFUE). RP przystąpiła do postępowania, przedstawiając stanowisko wskazujące na sprzeczność umów intra-EU BIT z prawem unijnym. Stanowisko zbliżone do RP zajęła Komisja Europejska i wiele państw regionu. Niezależnie od tego należy

podkreślić, że RP, podobnie jak wiele innych państw członkowskich UE, w postępowaniach arbitrażowych toczących się przed trybunałami arbitrażowymi konsekwentnie podnosi, że umowy intra-EU BIT uważa się za sprzeczne z prawem UE. Podnoszona jest także kwestia możliwego wygaśnięcia tych umów na podstawie art. 59 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. w związku z zawarciem przez RP Traktatu Akcesyjnego do UE w zakresie, w którym umowy te są niezgodne z prawem UE.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne

Wypowiedzenie Umowy nie powinno mieć konsekwencji politycznych. Państwa członkowskie UE, w tym RP, jak i Republika Finlandii, zostały wezwane przez Komisję Europejską do zakończenia obowiązywania umów intra-EU BIT.

Wypowiedzenie Umowy nie będzie miało negatywnych skutków społecznych, wręcz przeciwnie, należy oczekiwać, że zostanie ono życzliwie przyjęte z uwagi na publiczną krytykę w Polsce umów intra-EU BIT i międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego.

Wypowiedzenie Umowy nie powinno wpłynąć na stosunki gospodarcze między RP a Republiką Finlandii. Umowę zawarto w czasie, kiedy RP nie była członkiem UE, a ww. Umowa miała na celu przyciągnięcie inwestycji fińskich do Polski. Obecnie poziom prawodawstwa oraz dostęp do powszechnego sądownictwa w RP dają inwestorom zagranicznym gwarancję ochrony inwestycji z możliwością dochodzenia swoich praw na drodze sądowej.

Według NBP Republika Finlandii zainwestowała w RP do końca 2016 r. w formie inwestycji bezpośrednich 1,3 mld EUR. Zajmuje 13 pozycję wśród krajów inwestujących w RP z udziałem ok. 0,8% w inwestycjach bezpośrednich ogółem. W 2016 r. odpłynęły z RP inwestycje fińskie o wartości 38,5 mln EUR. Według danych GUS, pod koniec 2016 r. w RP zarejestrowano było 201 podmiotów z udziałem kapitału fińskiego. Wartość kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału fińskiego wyniosła na koniec 2016 r. 1,5 mld PLN, co stanowiło 0,8% podstawowego kapitału zagranicznego ogółem. Pod koniec 2017 r. PAiH odnotowała 57 dużych inwestorów fińskich. W RP jest obecnych ponadto szereg znaczących spółek fińskich nieujętych na tej liście, m.in. Eltel Network – koncern międzynarodowy z siedzibą w Finlandii, który przewodzi w budowie sieci telekomunikacyjnych i energetycznych oraz kontroluje 20% rynku instalacji sieci telekomunikacyjnych, czy Huhtamäki – koncern działający w branży opakowań, posiadający

na Śląsku dwie fabryki. Do największych inwestorów fińskich należy koncern energetyczny Fortum, który prowadzi swoją działalność w RP od 2003 r. Obecnie jest właścicielem trzech elektrociepłowni zlokalizowanych w Częstochowie, Zabrze i Bytomiu. Strategia Fortum w RP zakłada rozwój lokalnych źródeł wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, opartych o paliwa dostępne w regionie, w tym paliwa alternatywne. Uruchomiona w 2010 r. nowoczesna elektrociepłownia w Częstochowie należy do najbardziej ekologicznych w Europie Środkowo-Wschodniej. Wiosną 2016 r. Fortum rozpoczęło budowę nowej elektrociepłowni w Zabrze o wartości 870 mln PLN, która zostanie uruchomiona pod koniec 2018 r. i będzie zaopatrywała w ciepło sieciowe Zabrze i Bytom. Fortum posiada również ponad 800 km sieci ciepłowniczych, dostarczających ciepło do mieszkańców Częstochowy, Płocka i Wrocławia. W 2016 r. Fortum przejęło spółkę Grupa Duon S.A. i rozpoczęło działalność na polskim rynku detalicznej sprzedaży energii elektrycznej i gazu. Firma chce wykorzystać międzynarodowe doświadczenia w tym zakresie do budowy silnej pozycji w Polsce. W maju 2013 r. fińsko-szwedzki koncern Stora Enso otworzył w Ostrołęce nowoczesny zakład produkcyjny papieru opakowaniowego za 420 mln EUR. W październiku 2013 r. uruchomiono nową linię produkcyjną koncernu papierniczego Metsä Tissue w Krapkowicach, wartość tej inwestycji wyniosła ok. 60 mln EUR. Stora Enso w RP posiada cztery zakłady: w Ostrołęce, Tychach, Łodzi i w Mosinie koło Poznania.

Dotychczas niewielkie polskie inwestycje bezpośrednie w Republice Finlandii zostały znacząco powiększone w 2011 r. do kwoty 162 mln EUR przez inwestycję polskiej firmy Can-Pack S.A. w miejscowości Hämeenlinna (ok. 100 km na północ od Helsinek). Fabryka w Hämeenlinna o docelowej zdolności produkcyjnej 1,8 mld puszek do napojów podjęła produkcję pod koniec marca 2012 r. Według NBP w 2016 r. stan polskich inwestycji bezpośrednich w Republice Finlandii wynosił 37,5 mln EUR.

Ówczesne Ministerstwo Rozwoju poinformowało samorządy gospodarcze (Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy RP, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Business Centre Club) o planach rozwiązania Umowy i zwróciło się do nich o przekazanie odpowiedzi na następujące pytania:

- czy inwestorzy polscy na rynku fińskim w przypadku ewentualnych działań dyskryminujących ich inwestycje korzystali lub rozważali możliwość wniesienia sporu przeciwko Republice Finlandii? Czy w takim wypadku korzystali/korzystaliby z postępowania przed sądem powszechnym czy też przed międzynarodowym arbitrażem inwestycyjnym?

- czy zdaniem polskich inwestorów ochrona ich inwestycji w regulacjach Republiki Finlandii oraz w prawie UE jest niewystarczająca? Jeżeli tak, to w jakim zakresie?
- czy wygaśnięcie Umowy pogorszyłoby warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Finlandii i ochrony praw inwestorów? Jeżeli tak, to w jaki sposób i w jakim stopniu?

Samorządy gospodarcze udzieliły ogólnej odpowiedzi, iż mimo że inwestorzy nie korzystają z ochrony przewidzianej umowami intra-EU BIT (pozywają państwa przed sądami powszechnymi), powołują się na ich obowiązywanie w dyskusjach z organami danego kraju przy zaistnieniu sporu. Jeżeli musieliby aktywnie dochodzić swoich roszczeń, powołując się na umowy intra-EU BIT, wybraliby procedurę arbitrażu na podstawie umowy intra-EU BIT (szczególnie fundusze inwestycyjne lokujące aktywa w instrumenty udziałowe polskich przedsiębiorstw inwestujących w państwach członkowskich UE, dla których rozwiązanie umów mogłoby mieć bezpośredni wpływ na ocenę ryzyka związaną z inwestowaniem). Główną barierą w korzystaniu z arbitrażu są jego wysokie koszty. Prawo materialne w państwach członkowskich UE oraz na poziomie UE zawiera niezbędne standardy gwarantujące zagranicznym inwestorom równe i sprawiedliwe traktowanie, natomiast problemem jest egzekwowanie tego prawa. Wskazywano na czasochłonność procedur, brak profesjonalizmu i obiektywizmu w podejmowaniu decyzji przez właściwe organy. Zdaniem polskich inwestorów międzynarodowy arbitraż inwestycyjny pozwala prowadzić postępowanie w sposób odformalizowany, elastyczny i neutralny. Generalnie, zdaniem samorządów gospodarczych i polskich przedsiębiorców dla ich bezpieczeństwa i ekspansji umowy intra-EU BIT są pożądane. Tym niemniej samorządy gospodarcze odnotowują stanowisko Komisji Europejskiej wobec umów intra-EU BIT i wszczęte przez nią postępowania.

Z informacji posiadanych przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii wynika, że zarówno polscy jak i fińscy inwestorzy nie kierowali, na podstawie ww. Umowy, roszczeń do międzynarodowych trybunałów arbitrażowych przeciwko, odpowiednio, Republice Finlandii i RP. Generalnie odnotowano tylko trzy przypadki skorzystania przez polskich inwestorów z ochrony przewidzianej umowami intra-EU BIT przed międzynarodowymi trybunałami arbitrażowymi (na podstawie umów intra-EU BIT z Rumunią – przed przystąpieniem Rumunii do UE, Słowacją i Cyprzem). Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Prokuratorię Generalną RP na dwadzieścia sześć postępowań arbitrażowych, w których Prokuratoria Generalna RP od 2006 r. wykonywała lub wykonuje zastępstwo procesowe RP,

szesnaście dotyczyło lub dotyczy sporów wniesionych przez inwestorów zagranicznych na podstawie umów intra-EU BIT (zawartych z Austrią, Francją, Niemcami, Cyprzem, Holandią, Belgią i Luksemburgiem, Republiką Czeską, Wielką Brytanią). Mimo dużego odsetka wygrywanych spraw (w tym ugody) Polska ponosi wysokie koszty postępowań arbitrażowych: zaliczki na koszty postępowania (w tym wynagrodzenie arbitrów), opinie biegłych, zorganizowanie rozpraw, tłumaczenia, udział świadków oraz koszty zastępstwa procesowego. Zgodnie z informacjami byłego Ministerstwa Skarbu Państwa, RP w związku z postępowaniami arbitrażowymi poniosła od 2006 r. koszty w wysokości ok. 53 mln PLN. Wypowiedzenie Umowy może więc potencjalnie istotnie zmniejszyć obciążenie państwa pod względem finansowym, ponieważ nie będzie zachodzić konieczność ponoszenia znaczących kosztów, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

Wypowiedzenie Umowy nie naruszy polskiego porządku prawnego i doprowadzi do usunięcia niezgodności Umowy z prawem UE po dwudziestu latach od daty wejścia w życie wypowiedzenia Umowy.

4. Tryb wypowiedzenia Umowy

Wypowiadana Umowa ma rangę umowy międzyrządowej. Wypowiadana Umowa jest traktowana w polskim porządku prawnym jako umowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, stosownie do art. 241 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.). Dlatego też wypowiedzenie Umowy nastąpi również za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, tym bardziej, że Umowa dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich (w zakresie wygaszania prawa do kierowania skargi do międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego), spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja RP wymaga ustawy (zasady prowadzenia działalności gospodarczej, ochrona prawa własności, kwestia wyłączenia oraz odszkodowania w tym zakresie), a więc spraw, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP.

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji,

sporządzona w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 listopada 1996 r. została sporządzona w Helsinkach Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie inwestycji

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Finlandii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do zacieśniania współpracy gospodarczej z wzajemną korzyścią dla obu Państw i do utrzymania rzetelnych i równoprawnych warunków dla inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się

Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając, że popieranie i ochrona inwestycji sprzyja rozszerzaniu stosunków gospodarczych między obu Umawiającymi się Stronami i ożywianiu przedsiębiorczości gospodarczej,

dążąc do rozszerzenia zakresu Umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji między obu Umawiającymi się Stronami, sporządzonej w Helsinkach dnia 5 kwietnia 1990 r.,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestycja” oznacza każdy rodzaj mienia utworzonego lub nabytego przez inwestora jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (Strony przyjmującej) zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Strony przyjmującej i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:

- a) mienie ruchome i nieruchome oraz reinwestowane przychody, jak również prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, prawo zatrzymania, zastaw i dzierżawa;
- b) akcje i inne rodzaje udziału w przedsiębiorstwach;
- c) pożyczki, roszczenia pieniężne lub prawa do innych świadczeń mających wartość ekonomiczną;
- d) prawa własności intelektualnej lub przemysłowej, takie jak patenty, prawa autorskie, wzory przemysłowe, nazwy handlowe, know-how i goodwill;
- e) prawa lub zezwolenia nadane na mocy prawa lub umowy, w tym koncesje na poszukiwanie, uprawę, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych.

2. Zmiana formy, w której mienie zostało zainwestowane, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

3. Określenie „przychody” oznacza kwoty uzyskane z inwestycji, w tym zyski, odsetki, zyski ze sprzedaży majątku, dywidendy, należności licencyjne lub inny bieżący dochód.

4. Określenie „inwestor” oznacza:

- a) osobę fizyczną posiadającą obywatelstwo jednej z Umawiających się Stron zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami lub
- b) osobę prawną, taką jak przedsiębiorstwo, lub inną organizację utworzoną zgodnie z ustawodawstwem i przepisami tej Umawiającej się Strony i posiadającą na terytorium tej Umawiającej się Strony swoją siedzibę.

5. Określenie „terytorium” oznacza obszar lądowy, szelf kontynentalny i morze terytorialne, w tym dno morskie i podglebie, nad którym odnośna Umawiająca się Strona sprawuje, zgodnie z prawem międzynarodowym, suwerenne prawo i jurysdykcję.

Artykuł 2

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami.

2. Inwestycje dokonane przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony będą miały zapewnione na terytorium Strony przyjmującej pełną ochronę i bezpieczeństwo. Strona przyjmująca inwestycję nie będzie w żadnym razie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestorów drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymania, korzystania, osiągania korzyści lub rozporządzania inwestycjami.

Artykuł 3

Traktowanie inwestycji

1. Inwestycje dokonywane przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony będą miały zapewnione traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie ta druga Strona przyznaje inwestycjom dokonanym przez jej własnych inwestorów lub przez inwestorów jakiegokolwiek państwa trzeciego.

2. Każda Umawiająca się Strona przyzna na swoim terytorium inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, w odniesieniu do zarządzania, utrzymania, użytkowania, osiągania korzyści i rozporządzania takimi inwestycjami, uczciwe i sprawiedliwe traktowanie, które w żadnym przypadku nie może być mniej korzystne niż przyznane własnym inwestorom lub inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego.

3. Traktowanie przyznane na mocy tego artykułu nie może mieć zastosowania w odniesieniu do przywilejów, jakie Umawiająca się Strona przyznaje inwestorom trzeciego państwa w wyniku jego udziału w strefie wolnego handlu, unii gospodarczej lub celnej, wspólnym rynku, wielostronnym porozumieniu w sprawie inwestycji lub wszelkiej innej formie regionalnej organizacji gospodarczej albo z tytułu międzynarodowego porozumienia w sprawach podatkowych.

Artykuł 4

Wywłaszczenie

1. Inwestycje dokonane przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium Strony przyjmującej inwestycje nie będą znacjonalizowane, wywłaszczone lub poddane działaniom wywołującym skutki równoznaczne z nacjonalizacją i wywłaszczeniem, chyba że działania takie będą podjęte w interesie publicznym, zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za niezwłocznym, skutecznym i właściwym odszkodowaniem.

2. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji, ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma, w zależności od tego, co nastąpiło wcześniej.

3. Rzeczona wartość rynkowa wywłaszczonej inwestycji będzie obliczona w wolnej walucie wymiennej według kursu wymiany stosowanego w momencie określonym w ustępie 2 tego artykułu. Odszkodowanie

będzie obejmować także odsetki według London Interbank Offered Rate (Libor) od daty dokonania wywłaszczenia do daty spłacenia.

Artykuł 5

Odszkodowanie za straty

Inwestor Umawiającej się Strony, którego inwestycje poniosą straty na terytorium Strony przyjmującej z powodu wojny, konfliktu zbrojnego, zamieszek lub podobnych zdarzeń, będzie traktowany przez Stronę przyjmującą w zakresie przywrócenia, odszkodowania, kompensacji lub innego uregulowania nie mniej korzystnie niż inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego.

Artykuł 6

Transfer płatności

1. Strona przyjmująca zezwoli w odniesieniu do inwestycji określonych w niniejszej umowie na swobodny transfer płatności związanych z inwestycjami dokonanymi na jej i poza jej terytorium. Swobodny transfer obejmuje między innymi:

- a) kapitał pierwotny lub wszelki dodatkowy kapitał za-inwestowany w celu utrzymania i rozszerzenia inwestycji;
- b) wpływy z częściowej lub całkowitej likwidacji inwestycji;
- c) zyski, odsetki, dywidendy i inny bieżący dochód;
- d) kwoty na spłatę pożyczek;
- e) należności licencyjne i inne honoraria;
- f) wynagrodzenia personelu zagranicznego zatrudnionego w związku z inwestycją;
- g) kwoty powstałe w wyniku rozstrzygnięcia sporu inwestycyjnego;
- h) odszkodowania przewidziane w artykułach 4 i 5 niniejszej umowy.

2. Transfery określone w ustępie 1 tego artykułu będą dokonywane bez zwłoki w walucie wolnowymiennej według górnego kursu rynkowego stosowanego w dniu transferu.

Artykuł 7

Subrogacja

Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji udzielonej od ryzyka nie-handlowego w związku z inwestycją dokonaną na terytorium Strony przyjmującej, to Strona przyjmująca uzna ważność przejęcia przez gwaranta wszelkich praw lub roszczeń wynikających z inwestycji i uzna, że gwarant jest uprawniony do sprawowania takich praw i do dochodzenia takich roszczeń w takim samym zakresie, w jakim przysługują one pierwotnemu inwestorowi.

Artykuł 8

Spory między inwestorem a Stroną przyjmującą

1. Spór między Stroną przyjmującą a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony, związany z inwestycją dokonaną w ramach niniejszej umowy, powinien być rozstrzygany w drodze polubownej.

2. Jeżeli taki spór nie może być rozstrzygnięty w ten sposób w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia przez jedną z Umawiających się Stron wniosku o polubowne rozstrzygnięcie sporu, spór może być przedłożony przez inwestora do ostatecznego rozstrzygnięcia zgodnie z zasadami wyrażonymi w Konwencji o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, otwartej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r.

3. Jeżeli zasady określone w ustępie 2 niniejszego artykułu nie będą miały zastosowania, spór taki będzie przedłożony trybunałowi arbitrażowemu utworzonemu dla danego sporu zgodnie z Regulaminem arbitrażowym Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL).

4. Rozstrzygnięcie dokonane w ramach tego artykułu będzie ostateczne i będzie podlegać wykonaniu zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 9

Spory między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy powinny być rozstrzygane w drodze polubownej.

2. Jeżeli spór nie może być rozstrzygnięty w ciągu sześciu miesięcy od daty wniosku o rozstrzygnięcie polubowne, to taki spór będzie przedłożony na wniosek jednej z Umawiających się Stron trybunałowi arbitrażowemu.

3. Trybunał arbitrażowy zostanie ustanowiony dla każdej indywidualnej sprawy, a każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra. Ci dwaj arbitrzy wybiorą na przewodniczącego trybunału obywatela państwa trzeciego. Arbitrzy będą mianowani w ciągu dwóch miesięcy, natomiast przewodniczący — w ciągu czterech miesięcy od daty pisemnej notyfikacji zawierającej wniosek określony w ustępie 2 niniejszego artykułu.

4. Jeżeli terminy, o których mowa w ustępie 3 tego artykułu, nie zostaną dotrzymane, to jedna z Umawiających się Stron może poprosić o dokonanie wymaganych nominacji Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Jeżeli Przewodniczący jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron lub nie może spełnić wymienionej funkcji z innego powodu, to o dokonanie takich nominacji będzie poproszony zastępca Przewodniczącego. Jeżeli zastępca Przewodniczącego jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron lub jeżeli również on nie

może spełnić tej funkcji, to o dokonanie niezbędnych nominacji będzie poproszony najstarszy rangą sędzia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który nie będzie obywatelem jednej z Umawiających się Stron.

5. Trybunał arbitrażowy ustala własny tryb postępowania i podejmuje decyzję większością głosów. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego jak również inne koszty Umawiające się Strony pokrywają w równych częściach, jeżeli trybunał nie postanowi inaczej. Orzeczenia trybunału są ostateczne i wiążące dla obydwu Umawiających się Stron.

Artykuł 10

Zakres stosowania umowy

1. Niniejsza umowa zastępuje Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Finlandii o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, sporządzoną w Helsinkach dnia 5 kwietnia 1990 r.

2. Niniejsza umowa nie ogranicza żadnych praw ani korzyści, które inwestor drugiej Umawiającej się Strony posiada na terytorium Strony przyjmującej na podstawie prawa krajowego lub międzynarodowego w uzupełnieniu do niniejszej umowy.

4. Niniejsza umowa ma zastosowanie do wszystkich inwestycji dokonanych przed lub po jej wejściu w życie.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 10 kwietnia 1997 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *D. Rosati*

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza umowa wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia następującego po dniu, w którym Umawiające się Strony poinformują się wzajemnie o spełnieniu ich konstytucyjnych wymogów przewidzianych dla wejścia w życie niniejszej umowy.

2. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez okres dwudziestu (20) lat. Po tym okresie umowa będzie pozostawać w mocy do upływu dwunastu miesięcy, licząc od dnia, w którym jedna Umawiająca się Strona przekaze pisemnie drugiej Umawiającej się Stronie jej decyzję o wypowiedzeniu niniejszej umowy.

3. W odniesieniu do inwestycji, dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej umowy, postanowienia artykułów od 1 do 11 pozostaną w mocy przez następny okres dwudziestu lat, licząc od tej daty.

Sporządzono w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, fińskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji tekst angielski jest rozstrzygający.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

J. Chaładaj

W imieniu Rządu
Republiki Finlandii

Arja Alho

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.

AGREEMENT

between

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

ON THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Poland and the Government of the Republic of Finland, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

desiring to intensify economic co-operation to the mutual benefit of both countries and to maintain fair and equitable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

recognizing that the promotion and protection of investments favour the expansion of economic relations between the two Contracting Parties and stimulate business initiatives,

desiring to further develop the Agreement on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments between the two Contracting Parties, done at Helsinki on 5 April, 1990,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement:

1. The term "Investment" means any kind of asset, established or acquired by an investor from one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party (host Party) in accordance with the laws and regulations of the host Party, and includes particularly, though not exclusively:

- a) movable and immovable property and reinvested returns as well as property rights like mortgagees, liens, pledges and leases;
- b) shares and other participation in enterprises;
- c) loans, claims to money or rights to performances having an economic value;
- d) intellectual and industrial property rights, such as patents, copyrights, industrial designs, business names, know-how and goodwill;
- e) rights or permits conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

2. A change in the form in which assets are invested does not affect their character as an investment.

3. The term "returns" means the amounts yielded by an investment, including profits, interest, capital gains, dividends, royalties or other current income.

4. The term "investor" means:

- a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws and regulations; or
- b) any legal person such as an enterprise or other organisation constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its seat in the territory of the same Contracting Party.

5. The term "territory" means the land area, continental shelf and territorial sea, including seabed and subsoil, over which the Contracting Party exercises, in accordance with international law, sovereign rights or jurisdiction.

ARTICLE 2

PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

1. Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.
2. Investments by investors of one Contracting Party shall at all times enjoy full protection and security in the territory of the host Party. The host party shall in no way by unreasonable or discriminatory measures impair the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments by investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

TREATMENT OF INVESTMENTS

1. Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be accorded treatment no less favourable than that which the Contracting Party accords to investments of its own investors or to investments made by investors of any third state.
2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, fair and equitable treatment which in no case shall be less favourable than that which it accords to its own investors or investors of any third state.
3. The treatment under this Article does not apply to privileges which a Contracting Party accords to investors of a third state by virtue of its

participation in a free trade zone, an economic or customs union, a common market, a multilateral treaty on investments or any form of regional economic organisation or an international arrangement relating to taxation.

ARTICLE 4

EXPROPRIATION

1. Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the host Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having the same effect, unless the measures are taken in the public interest, under due process of law and against prompt, effective and adequate compensation.
2. Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated at the time immediately before the date of expropriation or before the impending measures of expropriation became public knowledge, whichever is earlier.
3. The fair market value shall be calculated in a freely convertible currency at the market rate of exchange at the moment referred to in paragraph 2 of this Article. Compensation shall also include interest at the London Interbank Offered Rate (Libor) from the date of expropriation until the date of payment.

ARTICLE 5

COMPENSATION FOR LOSSES

An investor of the Contracting Party whose investments suffer losses in the territory of the host Party owing to war, armed conflict, civil disturbance or similar events, shall be accorded by the host Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, which is the most favourable of that which the host Party accords to an investor of any third state.

ARTICLE 6

TRANSFER OF PAYMENTS

1. The host Party shall allow, with respect to investments under this Agreement, the unrestricted transfer of payments in connection with investments into and out of its territory. The free transfer shall include inter alia:

- a) the initial capital and additional capital to maintain or increase an investment,
- b) the proceeds from the partial or total liquidation of an investment,
- c) profits, interest, dividends or other current income,
- d) funds pursuant to repayments of a loan agreement,
- e) royalties and other fees,
- f) earnings of personnel engaged from abroad to work in connection with an investment,
- g) payments arising out of the settlement of an investment dispute,
- h) compensation under Articles 4 and 5 of this Agreement.

2. Transfers under paragraph 1 of this Article shall be effected without delay and in a freely convertible currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer.

ARTICLE 7

SUBROGATION

Where the Contracting Party or its designated agency (guarantor) makes a payment under a guarantee it has accorded in respect non commercial risks of an investment in the territory of the host Party, the host Party shall recognize the assignment to the guarantor of all the rights and claims resulting from such an investment, and shall recognize that the guarantor is entitled to exercise such rights and enforce such claims to the same extent as the original investor.

ARTICLE 8

DISPUTES BETWEEN AN INVESTOR AND THE HOST PARTY

1. Any dispute between the host Party and an investor of the other Contracting Party relating to an investment under this Agreement should be settled amicably.
2. If such a dispute has not thus been settled within three months from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor may submit the dispute to definitive settlement under the rules established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington 18 March, 1965.
3. If the rules referred to in paragraph 2 of this Article should not apply, the dispute can be submitted to an arbitration tribunal to be constituted for each individual case under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).
4. The settlement under this Article shall be final and executed in accordance with the national law.

ARTICLE 9

DISPUTES BETWEEN THE CONTRACTING PARTIES

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should be settled amicably.
2. If such a dispute has not thus been settled within six months from the date at which amicable settlement was requested, it shall upon request of either Contracting Party be submitted to an arbitration tribunal.

3. The arbitration tribunal shall be constituted for each individual case, each Contracting Party appointing one member. These two members shall then agree upon a national of a third State to be appointed by the Contracting Parties to their Chairman. The members shall be appointed within two months and the Chairman within four months from the date of the written notice containing the request under paragraph 2 of this Article.

4. If the time limits referred to in paragraph three of this Article have not been complied with, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to make necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging this task, the appointments shall be made by the Vice - President of the International Court of Justice. If the Vice - President is a national of either Contracting Party or he/she too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The arbitration tribunal shall determine its own procedures and take its decisions by a majority of votes. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member and its own representation in the arbitration proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties, unless the tribunal decides otherwise. The decisions and awards of the arbitration tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties.

ARTICLE 10

APPLICATION OF THE AGREEMENT

1. This Agreement substitutes the Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of the Republic of Finland on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, done at Helsinki on 5 April, 1990.

2. This Agreement shall in no way restrict the rights and benefits which an investor of the ^{other} Contracting Party in addition to the present Agreement enjoys under national or international law in the territory of the host Party.

3. This Agreement shall apply to all investments, whether made before or after its entry into force.

ARTICLE 11

FINAL CLAUSES

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which the Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty years. Thereafter it shall remain in force until the expiration of twelve months from the date that either Contracting Party in written notifies the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement.

3. In respect to investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 10 shall remain in force for a further period of twenty years from that date.

Done at Helsinki on²⁵ November 1996 in two originals, each in Polish, Finnish and English languages, each text being equally authentic. In case of divergencies in interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF
POLAND**

**FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF
FINLAND**

**SOPIMUS
PUOLAN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA
SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
VÄLILLÄ SIOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA
SUOJAAMISESTA**

Puolan tasavallan hallitus ja Suomen tasavallan hallitus, joita jäljempänä kutsutaan "sopimuspuoliksi",

haluavat tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien maiden yhteiseksi hyödyksi sekä ylläpitää oikeudenmukaiset ja tasapuoliset olosuhteet toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella,

tiedostavat, että sijoitusten edistäminen ja suojaaminen edistää sopimuspuolten välisten taloudellisten suhteiden laajenemista ja kannustaa liiketoimien käynnistymistä,

haluavat edelleen kehittää sopimuspuolten välillä Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990 tehtyä sopimusta sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta;

ovat sopineet seuraavaa:

**1 artikla
Määritelmät**

Tässä sopimuksessa

1. Käsite "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jota sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen (isäntäosapuoli) alueella isäntäosapuolen lakien ja määräysten mukaisesti, ja se sisältää erityisesti, joskaan ei pelkästään:

a) kiinteätä ja irtainta omaisuutta kuten myös jälleensijoitettuja tuottoja sekä omistusoikeuksia kuten kiinnityksiä, pantti- ja pidätysoikeuksia tai vuokrattua omaisuutta,

- b) osakkeita ja muuta osallistumista yhtiöihin,
- c) saatavia, vaateita rahaan tai oikeuksia suorituksiin, joilla on taloudellista arvoa,
- d) oikeuksia henkiseen tai teolliseen omaisuuteen, kuten patentit, tekijänoikeudet, teolliset mallioikeudet, liikenimet, osaaminen ja goodwill,
- e) lupia tai oikeuksia, jotka on myönnetty lain tai sopimuksen nojalla, mukaan lukien toimiluvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

2. Muutos siinä muodossa, jossa varallisuudet on sijoitettu, ei muuta niiden luonnetta sijoituksena.

3. Käsite "tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamia rahamääriä mukaanlukien voitot, korot, pääomatuotot, osingot, rojaltit tai muut juoksevat tulot.

4. Käsite "sijoittaja" tarkoittaa

a) luonnollista henkilöä, joka on sopimuspuolen kansalainen tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten nojalla, tai

b) oikeushenkilöä kuten yritystä tai muuta organisaatiota, joka on muodostettu sopimuspuolen lakien mukaisesti ja jonka toimipaikka on saman sopimuspuolen alueella.

5. Käsite "alue" tarkoittaa kaikkia maa-alueita, mannerjalustaa ja aluemerta, mukaan lukien merenpohja ja maapohja, joihin nähden sopimuspuolella kansainvälisen oikeuden mukaan on täysivaltaiset oikeudet tai tuomiovalta.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Sopimuspuolet edistävät alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja sallivat sellaiset sijoitukset lakiansa ja määräystensä puitteissa.

2. Sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset nauttivat aina täyttä suojaa ja turvallisuutta isäntäosapuolen alueella. Isäntäosapuoli ei saa kohtuuttomilla tai syrjivillä toimenpiteillä häiritä toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten johtamista, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai luovutusta.

3 artikla Sijoitusten kohtelu

1. Sopimuspuolen tulee alueellaan myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille kohtelu, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se kohtelu, jonka se myöntää omien sijoittajiensa sijoituksille tai minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajan sijoituksille.

2. Sopimuspuolen tulee alueellaan myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille näiden sijoitusten johtamisen, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai luovutuksen suhteen oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajille.

3. Tämän artiklan määräyksiä ei sovelleta etuoikeuksiin, jotka sopimuspuoli myöntää kolmannen valtion sijoittajille sillä perusteella, että se on osallisena vapaakauppa-alueeseen, talous- tai tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, sijoituksia koskevaan monenväliseen yleissopimukseen tai johonkin alueelliseen taloudelliseen järjestöön tai kansainväliseen verotusta koskevaan järjestelyyn.

4 artikla Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia isäntäosapuolen alueella ei saa kansallistaa tai pakkolunastaa eikä niihin saa kohdistaa toimenpiteitä, joilla on sama vaikutus, ellei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi, asianmukaisia laillisia menettelyjä noudattaen sekä välitöntä, asianmukaista ja tehokasta korvausta vastaan.

2. Korvausten on vastattava pakkolunastetun sijoituksen oikeudenmukaista markkina-arvoa välittömästi ennen pakkolunastuspäivää tai ennen kuin uhkaamassa olevat pakkolunastustoimet tulivat yleiseen tietoisuuteen, siitä riippuen kumpi oli ennen.

3. Oikeudenmukainen markkina-arvo määritetään vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla hetkellä vallinneeseen markkinakurssiin. Korvaukseen tulee myös sisältyä Lontoon pankkienvälisen tarjouskoron (Libor) mukainen korko pakkolunastuspäivästä maksupäivään.

5 artikla Menetysten korvaaminen

Sopimuspuolen sijoittajalle, jonka sijoituksille isäntäosapuolen

alueella aiheutuu menetyksiä sodasta, aseellisesta selkkauksesta, kansallisesta hätätilasta tai vastaavista tapahtumista, on oikeutettu saamaan isäntäosapuolelta sellaisen ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen, hyvityksen tai muun järjestelyn osalta sellaisen kohtelun, joka on vähintään yhtä suosiollinen kuin se, jonka isäntäosapuoli myöntää minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajille.

6 artikla Maksujen siirto

1. Isäntäosapuoli sallii tämän sopimuksen mukaisten sijoitusten osalta toisen sopimuspuolen sijoittajien kaikkien sijoituksiin liittyvien maksujen rajoituksettoman siirron alueelleen ja alueeltaan. Siirtojen vapaus käsittää muun ohella:

- a) sijoitusten alkupääoman ja lisäpääoman sijoituksen ylläpitämiseksi tai laajentamiseksi,
- b) saatavat, jotka syntyvät sijoituksen lopettamisesta osittain tai kokonaan,
- c) voitot, korot, osingot tai muut juoksevat tulot,
- d) velkasopimuksen takaisinmaksuun tarkoitetut varat,
- e) rojaltit ja muut maksut,
- f) ulkomailta sijoitukseen liittyvään työhön palkatun henkilökunnan tulot,
- g) sijoitusriidan ratkaisemisesta johtuvat maksut,
- h) tämän sopimuksen 4 ja 5 artikloissa tarkoitetut korvaukset.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaiset siirrot suoritetaan viipymättä ja vapaasti vaihdettavassa valuutassa siirtopäivänä vallitsevaan markkinakurssiin.

7 artikla Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen valtuuttama laitos (takaaja) suorittaa maksun takauksen perusteella, jonka se on myöntänyt isäntäosapuolen alueella olevan sijoituksen osalta ei-kaupallisten riskien varalta, isäntäosapuoli hyväksyy kaikkien sellaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen takaajalle ja

hyväksyy, että takaaja on oikeutettu harjoittamaan näitä oikeuksia ja toteuttamaan näitä vaatimuksia samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

8 artikla

Sijoittajan ja isäntöosapuolen väliset riidat

1. Isäntöosapuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, jotka liittyvät tämän sopimuksen mukaiseen sijoitukseen, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

2. Jos tällaista riitaa ei siten voida ratkaista kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun jompikumpi riidan osapuoli vaati sovinnollista ratkaisua, sijoittaja saa alistaa riidan lopullisesti ratkaistavaksi Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen sääntöjen mukaisesti.

3. Jos tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettut säännöt eivät sovellu, voidaan riita alistaa välimiesoikeudelle, joka asetetaan kutakin tapausta varten erikseen Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

4. Tämän artiklan mukainen ratkaisu on riidan osapuolille lopullinen, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lain mukaan.

9 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

2. Jos riitaa ei näin saada ratkaistua kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun sovinnollista ratkaisua oli vaadittu, on se jommankumman sopimuspuolen vaatimuksesta alistettava välimiesoikeudelle.

3. Välimiesoikeus asetetaan kutakin tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä sopivat sitten kolmannen valtion kansalaisesta, jonka sopimuspuolet nimittävät näiden puheenjohtajaksi. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden ja puheenjohtaja neljän kuukauden kuluessa tämän artiklan 2 kappaleen mukaisen vaatimuksen sisältävän kirjallisen ilmoituksen päivämäärästä.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleen mukaisia määräaikoja ei ole noudatettu, kumpikin sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä tekemään tarvittavat nimitykset. Jos presidentti on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai hän on muuten estynyt suorittamasta tätä tehtävää, nimitykset tekee Kansainvälisen tuomioistuimen varapresidentti. Jos myös varapresidentti on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai hän myös on estynyt suorittamasta sanottua tehtävää, pyydetään Kansainvälisen tuomioistuimen virkaiältään vanhinta jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen, tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelytavoistaan ja tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Sopimuspuolet vastaavat oman jäsenensä ja oman edustautumisensa kustannuksista välimiesmenettelyssä; puheenjohtajan kustannuksista ja muista kustannuksista sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin, ellei välimiesoikeus toisin päättä. Välimiesoikeuden päätös ja tuomio on lopullinen ja molempia sopimuspuolia sitova.

10 artikla Sopimuksen soveltaminen

1. Tämä sopimus korvaa Puolan tasavallan hallituksen ja Suomen tasavallan hallituksen välillä Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 1990 tehdyn sopimuksen sijoitusten edistämisestä ja niiden vastavuoroisesta suojelusta.

2. Tämä sopimus ei mitenkään rajoita niitä oikeuksia ja etuja, joita toisen sopimuspuolen sijoittaja tämän sopimuksen lisäksi kansallisen tai kansainvälisen oikeuden perusteella nauttii isäntäosapuolen alueella.

3. Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sekä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa että sen jälkeen tehtyihin sijoituksiin.

11 artikla Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset tämän sopimuksen voimaantulle on täytetty.

2. Tämä sopimus on voimassa kaksikymmentä vuotta. Sen jälkeen

se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä, kun sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

3. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jolloin tämän sopimuksen irtisanomisilmoitus tuli voimaan, 1 - 10 artiklan määräykset ovat voimassa vielä kaksikymmentä vuotta tuosta päivämäärästä lukien.

Tehty Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 1996 kahtena alkuperäiskappaleena, kumpikin puolan, suomen ja englannin kielellä. Tulkin-
taeroavuuksissa on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Puolan tasavallan
hallituksen puolesta

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Warszawa, 1 lutego 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.280.2018 / 2/dl

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o wypowiedzeniu Umowy między
Rzędem Rzeczypospolitej Polskiej a Rzędem Republiki Finlandii o popieraniu i ochronie
inwestycji, sporządzonej w Helsinkach dnia 25 listopada 1996 r.,
wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii
Europejskiej

Projekt ustawy o wypowiedzeniu umowy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 20 marca 2018 r.

Cena 1,59 zł + 23% VAT

